

М. М. Вегеш, М. Ю. Токар

Сова Петро Петрович

СОВА Петро Петрович (11. 07. 1894, с. Гайтовка, нині Словаччина — 10. 06. 1984, Ужгород) — громадсько-політичний і культурний діяч. Закінчив класичну гімназію в Пряшеві (нині Словаччина, 1913), навчався на юридичному факультеті Будапештського університету. Під час 1-ї світової війни 1915 мобілізований до австро-угорської армії. 1916 потрапив у російський полон. Утримувався поблизу Києва та в м. Саратов (Росія). 1919 приїхав до Ужгорода, учителював. Закінчив Кошицьку юридичну академію (нині Словаччина, 1922). Відтоді працював в Ужгородській філії міністерства освіти Чехо-Словаччини, був аташе з питань культури при губернаторі Підкарпатської Русі, 1924—27 — заступник мера Ужгорода. Брав активну участь у діяльності «Русского культурно-просветительского общества имени А. Духновича» (бібліотекар, член президії). Від 1935 — секретар русофільської Центральної руської народної ради (ЦРНР), член Руської національно-автономної партії. Водночас — голова освітньо-благодійного фонду «Школьная помощь» (1935—38). Перебував у опозиції до автономного уряду [А. Волошина](#) (1938). Став заступником голови ЦРНР, що закликала чехо-словацький уряд надати широкі права русофілам. Після окупації Закарпаття угорськими військами отримав посаду в комісаріаті управління та в Ужгородській міській раді, де працював до приходу радянських військ. У період становлення системи радянських органів влади в Закарпатті виконував обов'язки заступника голови Мукачівської народної ради (нині Закарпатська обл.), відповідав за місцеву економіку. 29 жовтня 1944 призначений головою міського Народного комітету Ужгорода, був одним із активних борців за возз'єднання Закарпаття з УРСР. 1946—51 — директор, 1951—56 — головний зберігач фондів Закарпатського краєзнавчого музею (Ужгород). Плідно займався краєзнавчою роботою, проводив археологічні

дослідження. Автор книг, путівників і буклетів «Подкарпатская Русь и русский язык» (1936), «Прошлое Ужгорода» (1937; 1992), «Архитектурные памятники Закарпатья» (1961), «Ужгородский замок» (1968; 1972), «Мукачевский замок» (1969; 1971), «Невицьке» (1970; усі — Ужгород) та ін.

Рекомендована література

1. Магочій П. Р. Формування національної самосвідомості: Підкарпатська Русь (1848—1948). Уж., 1994;
2. Совіна С. «Мій батько чекав не на тих руських». Адміністратор Петро Сова був перед смертю забутий і розчарований // Срібна Земля-фест. 2001, 1—7 берез.;
3. Копотун І. М., Жолтані М. І. В пам'ять Петру Сові: Істор нарис. К., 2017.

Бібліографічний опис:

Сова Петро Петрович / М. М. Вегеш, М. Ю. Токар// Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2025. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-890102>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).